

Пъстри люде.

(По Щедринъ-Салтиковъ).

Пъстро време — пъстри люде. Познаватъ се изобщо по това, че сѫ износили съвеста си до парцалъ. Въ замъна на това иматъ по два езика. И двата лъжатъ поотдѣлно. Още по-срамно — понѣкога и двата лъжатъ заедно.

Животътъ на пъстрите люде е само форма безъ съдържание. Тъхната роля е да се преобличатъ. Днесъ сѫ лѣви, утре дѣсни. Днесъ сѫ апостоли на най-широката демокрация, утре крепители на силния юмрукъ. И никѫде не сѫ оставили нито частичка отъ душата си, защото не сѫ имали, какво да оставятъ. Цельта имъ изкуство е да дебнятъ момента и да се преобличатъ, да се маскиратъ. Съ една дума, това сѫ люде нравствено оголѣли. Всѣка тъхна дума е лъжа. Всѣка крачка — измѣна. Всѣка постъпка — предателство. Никой не ти вдъхва надежда. Никому не можешъ да се довѣришъ. Отъ когото не очаквашъ, той ще те чукне по главата. Просто, изчерпана е и малко останалата съвест.

*

Все пакъ пъстрите люде не сѫ еднакви. Има три вида такива. Първи видъ — люде, които самички сѫ си изработили пъстро сърдце и пъстъръ умъ. Тѣ умишлено сѫ се освободили отъ всѣкакви стѣснения на съвестъта.

Тѣ сѫ главитѣ и подбудителитѣ. Пишатъ статии, скитатъ по улицитѣ, пъхатъ се изъ общественитѣ мяста, проникватъ въ кабинетитѣ на властницитѣ. Доносничатъ, крещятъ, докарватъ злини.

Тѣ сѫ отмѣстителни. Не търпятъ да имъ се подшушне, че сѫ преоблечени. Особено отмѣстителни сѫ къмъ нѣкогашнитѣ си случайни единомисленици, свидетели на тъхното преобличане.

Следъ тъхъ идатъ людѣтѣ, които ставатъ пъстри, за да спасятъ кожата си. Тѣ не пъстрѣятъ по собствено желание. Само сѫ „еветчи“.

Напоследъкъ твърде много се развѣдиха такива люде. Тѣ сѫ подчинени на пъстрите люде отъ първия видъ. Живѣятъ осамотено. Като срѣщатъ стари познати, завчашъ изчезватъ.

Какъ се измѣжватъ тѣ, когато сѫ насаме! Всѣки денъ имъ носи нова измѣна. Тѣ сѫ задължени да носятъ на плещитѣ си тая измѣна. Тѣ я чувствуваатъ и я проклинатъ, ала не могатъ да се изскубнатъ изъ нейнитѣ здрави вериги. Тѣ съзнаватъ, че всичко, което вършатъ, е чуждо на тъхнитѣ убеждения и пакъ го